

**Проведення внутрішньої оцінки якості
внутрішнього аудиту в Україні
Складання програми забезпечення та підвищення
якості внутрішнього аудиту**

Юрій Куц, Київ, 2017

1. Міжнародні стандарти професійної практики ВА (стандарти), 2017

Стандарти якості ВА включають дві основні категорії:

Стандарти якісних характеристик (Attribute Standards) - описують характеристики осіб та організацій, що надають послуги внутрішнього аудиту

Стандарти діяльності (Performance Standards) - описують суть діяльності внутрішнього аудиту та надають критерії якості, відносно яких може оцінюватися виконання цих послуг

Стандарти якісних характеристик та Стандарти діяльності застосовуються до всіх послуг внутрішнього аудиту.

2. Міжнародні стандарти професійної практики ВА (стандарти), 2017

1300 – Програма забезпечення та підвищення якості:

Керівник внутрішнього аудиту повинен розробити та підтримувати програму забезпечення та підвищення якості, що охоплюватиме всі аспекти діяльності внутрішнього аудиту.

Тлумачення:

Програма забезпечення та підвищення якості розробляється з метою оцінки функції внутрішнього аудиту на предмет відповідності Стандартам, а також з метою здійснення оцінки, чи дотримуються внутрішні аудитори Кодексу етики. Програма також передбачає оцінку продуктивності та ефективності функції внутрішнього аудиту та визначає можливості її покращення. Керівнику внутрішнього аудиту слід заохочувати раду здійснювати нагляд за програмою забезпечення та підвищення якості.

3. Міжнародні стандарти професійної практики ВА (стандарти), 2017

1310 – Вимоги до програми забезпечення та підвищення якості:

Програма забезпечення та підвищення якості повинна включати як внутрішні, так і зовнішні оцінки.

1311 – Внутрішні оцінки повинні включати:

постійний моніторинг діяльності функції внутрішнього аудиту *(невід’ємна частина повсякденного нагляду, перевірки та оцінки функції внутрішнього аудиту. Входить до регулярних політик та практик управління функцією внутрішнього аудиту та передбачає застосування процесів, інструментів та інформації, що вважаються необхідними для оцінки відповідності Кодексу етики та Стандартам).*

періодичні самооцінки або оцінки, що виконуються іншими співробітниками організації, які володіють достатніми знаннями практики внутрішнього аудиту *(проводяться для визначення відповідності Кодексу етики та Стандартам. Достатні знання практики внутрішнього аудиту передбачають щонайменше розуміння всіх елементів Основних положень міжнародної професійної практики)*

4. Міжнародні стандарти професійної практики ВА (стандарти), 2017

1320 – Звітність за програмою забезпечення та підвищення якості

Керівник внутрішнього аудиту повинен звітувати результати програми забезпечення та підвищення якості вищому виконавчому керівництву та раді. Інформація, що доводиться, повинна включати:

- Обсяг і частоту внутрішніх і зовнішніх оцінок.
- Кваліфікацію і незалежність експерта(ів) або групи таких експертів, в тому числі щодо потенційних конфліктів інтересів.
- Висновки експертів.
- Плани заходів щодо усунення недоліків.

Порівняння міжнародних та вітчизняних стандартів

Стандарти ВА:

Компетентність та підвищення кваліфікації (гл.2 р.II) – **постійне удосконалення знань, підвищення кваліфікації**

Забезпечення та підвищення якості ВА, оцінка якості ВА (гл.3 р.IV) – **внутрішня, зовнішня оцінка якості ВА, програма забезпечення та підвищення якості ВА**

Стандарти ІІА:

- 1300 – Програма забезпечення та підвищення якості
- 1310 – Вимоги до програми забезпечення та підвищення якості
- 1311 – Внутрішні оцінки
- 1312 – Зовнішні оцінки
- 1320 – Звітність за програмою забезпечення та підвищення якості

Для чого і як?

❑ Основна мета оцінки:

- визначити **ефективність** діяльності підрозділу ВА та окремих співробітників;
- визначити **потребу** у підвищенні кваліфікації співробітників підрозділу ВА

❑ Критерії оцінки діяльності:

- відповідність законодавству (Постанова КМУ № 1001, міжнародні і національні Стандарти, Кодекс етики) і існуючій внутрішній методології;
- відповідність результатів діяльності очікуванням керівництва.

Мета Програми забезпечення та підвищення якості - надання розумних гарантій в тому, що діяльність ВА:

- відповідає законодавству
- ефективна і результативна

Програма охоплює всі аспекти діяльності внутрішнього аудиту

РЕЗЮМЕ ЦІЛЕЙ ПРОГРАМИ

ОЦІНИТИ

ВІДПОВІДНІСТЬ
ДІЯЛЬНОСТІ ВА
ЗАКОНОДАВЧИМ
ВИМОГАМИ

ЕФЕКТИВНІСТЬ
ДІЯЛЬНОСТІ ВА

РІВЕНЬ ВІДПОВІДНОСТІ
ВА **ОЧІКУВАННЯМ**
КЕРІВНИЦТВА

ДОДАНУ ВАРТІСТЬ
ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ
ДЛЯ УСТАНОВИ

НАДАТИ

КЕРІВНИЦТВУ
УСТАНОВИ
ОБГРУНТОВАНІ
ГАРАНТІЇ
РОЗУМНОГО
РІВНЯ ПОКРИТТЯ
ВНУТРІШНІМИ
АУДИТОРАМИ
РИЗИКІВ

Програма забезпечення та підвищення якості ВА

- Комплекс логічних і послідовних **заходів**, визначених за результатами **щорічної оцінки якості (внутрішньої та зовнішньої)**
- **Документ**, направлений на покращення якості ВА, а також виправлення та **недопущення недоліків**
- **Конкретні заходи та відповідальні виконавці**

Програма забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту на ____ рік
підрозділу внутрішнього аудиту в міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади (обласній державній адміністрації)

ЦІЛЬ ПРОГРАМИ: (частина мети діяльності підрозділу внутрішнього аудиту, у тому числі – безперервного удосконалення діяльності)

ОБЛАСТЬ ПОКРИТТЯ: (всі заходи/аудиторські дослідження чи окремі аспекти діяльності – управління діяльністю, моніторинг, звітування тощо)

Висновки (результати) внутрішніх оцінок якості (відхилення, порушення/або недоліки) встановлені за попередній рік:		Запропоновані заходи щодо удосконалення діяльності, у тому числі:		Висновки (результати) зовнішніх оцінок якості (відхилення, порушення/або недоліки), у тому числі встановлені за попередні періоди	Запропоновані заходи удосконалення за результатами зовнішніх оцінок якості	Відповідальні виконавці		Термін виконання		Відмітка про виконання		Інші області, які потребують удосконалення
За результатами моніторингу діяльності (здійснюється керівником підрозділу)	За результатами періодичного аналізу (здійснюється працівниками підрозділу внутрішнього аудиту – самостійно чи іншими працівниками)	За результатами моніторингу діяльності	За результатами періодичного аналізу			Внутрішні оцінки	Зовнішні оцінки	Внутрішні оцінки	Зовнішні оцінки	Внутрішні оцінки	Зовнішні оцінки	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
...

Додаток (у разі необхідності)

Керівник підрозділу внутрішнього аудиту

ПІБ/підпис/дата

5. Порядок №155, Розділ 15

15.1 Внутрішня оцінка якості функції внутрішнього аудиту здійснюється керівником підрозділу внутрішнього аудиту ДФС, керівником підрозділу внутрішнього аудиту територіального органу, керівником підрозділу внутрішнього аудиту установи або організації, що входить у сферу управління ДФС

6. Порядок №155, Розділ 15

Внутрішня оцінка реалізується двома основними методами:

моніторинг діяльності з внутрішнього аудиту - оцінка аудиторських дій та якості документування, оформлення аудиторського звіту та надання висновку за встановленою формою (додаток 9)

термін - три місяці з дати реєстрації аудиторського звіту

внутрішня оцінка діяльності підрозділу внутрішнього аудиту - аналіз основних аспектів діяльності підрозділу відповідно до компетенції:

організаційно-правових засад;

кадрової політики;

внутрішньої нормативно-правової бази;

планування роботи та стан виконання планів;

проведення внутрішніх аудитів;

результативності проведених внутрішніх аудитів та реалізації результатів аудиторських досліджень;

взаємодії з органами Державної аудиторської служби України (ДФС)

терміни проведення - до 15 лютого